

Załącznik

do Uchwały Nr VII/60/2024

Rady Gminy Gręboszów

z dnia 29 listopada 2024 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE GRĘBOSZÓW
NA LATA 2025 - 2027**

Gręboszów, listopad 2024 rok

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	1
1. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 – 2027	1
2. ADRESACI PROGRAMU	3
3. REGULACJE PRAWNE	3
3.1 PODSTAWA PRAWNA	3
4. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ	4
4.1 ZADANIA	4
5. DIAGNOZA SPOŁECZNA	5
5.1 DEMOGRAFIA GMINY GRĘBOSZÓW	5
6. ORGANIZACJA SYSTEMU WSPARCIA RODZINY W GMINIE GRĘBOSZÓW	8
6.1 POMOC SPOŁECZNA	9
6.2 ASYSTENT RODZINY	16
6.3 ŚWIADCZENIA RODZINNE I ZASIŁKI	17
6.4 FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	18
6.5 ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE	19
6.6 PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO	19
6.7 DZIAŁALNOŚĆ GRUPY WSPARCIA DLA RODZICÓW	20
6.8 KARTA DUŻEJ RODZINY	20
6.9 STYPENDIA DLA UCZNIÓW	21
6.10 DOWOŻENIE DZIECI DO SZKÓŁ	21
6.11 PUNKT KONSULTACYJNO – INFORMACYJNY W GRĘBOSZOWIE	22
7. SKALA ZJAWISKA	23
7.1 ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY	23
7.2 GMINNA KOMISJA DS. PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	25
7.3 BEZROBOCIE	26
8. STAN ZASOBÓW	28
8.1 ZASOBY INSTYTUCJONALNE	28
8.2 ZASOBY KADROWE	28
9. ANALIZA SWOT	29
9.1 ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON	29
9.2 ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ	31
10.CELE PROGRAMU I PRZEWIDYWANE EFEKTY	32
10.1 CELE PROGRAMU	32
10.2 PRZEWIDYWANE EFEKTY	32
11.REALIZATORZY PROGRAMU	33
12.TERMIN REALIZACJI	33
13.HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY GRĘBOSZÓW W LATACH 2025 – 2027	33

14.FINANSOWANIE PROGRAMU	37
15.MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	38
16.PODSUMOWANIE	38

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową grupą społeczną, początkującą wszelkie działania właściwego funkcjonowania społeczeństwa. Jest podstawowym środowiskiem, które powinno zapewnić bezpieczeństwo dziecku oraz kształtować jego tożsamość. To w niej zostaje przekazana hierarchia wartości i ukształtowany kręgosłup moralny. Oddziaływanie rodziny na osobowość dziecka może być mniej lub bardziej świadome. Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny mają miejsce dysfunkcje, często prowadzą one do jej destabilizacji. Choroba alkoholowa, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych są głównymi przyczynami dezorganizacji życia rodziny, której nierzadko towarzyszy również problem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia. Zagadnienia te dotyczą wielu obszarów i mają złożony charakter. Spełnianie przez rodzinę wszystkich jej funkcji, w tym odnoszące się do dziecka, jest uwarunkowane czynnikami wewnątrzrodzinnymi i pochodzącymi z zewnątrz, które wpływają na nią pozytywnie lub negatywnie. Dlatego też różne podmioty starają się wspierać rodzinę i dzieci, przy zachowaniu zasady subsydiarności. Wsparcie to ma znaczenie przede wszystkim w sytuacjach, gdy rodzina i dziecko napotyka trudności. Wsparciem mogą być również objęte rodziny prawidłowo funkcjonujące. Wprowadzenie w odpowiednim czasie profilaktyki może zapobiec powstawaniu sytuacji kryzysowych. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2025 - 2027 jest strategicznym dokumentem Gminy Gręboszów opracowanym w celu realizowania konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny.

1. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 – 2027

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji, Gmina w ramach zadań własnych wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenia go w odpowiednie narzędzia. W tym celu opracowuje 3 letni program wspierania rodzin, który jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie, angażującego w sposób optymalny zasoby Gminy. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy państwa. Niezbędne jest organizowanie w ramach gminnego systemu działań profilaktycznych, zapobiegających występowaniu negatywnych zjawisk, mających mieć wpływ na funkcjonowanie rodziny, działań wspierających i wzmacniających ją, a także korekcyjnych w sytuacji, gdy nie spełnia ona swoich podstawowych zadań.

Zadania realizowane w ramach Programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale także całej rodzinie, również w sytuacji, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną. Jego celem jest pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych, a co za tym idzie, możliwość powrotu dziecka do środowiska rodzinnego.

Bazując na doświadczeniach nabytych w trakcie realizacji poprzednich Programów Wspierania Rodziny, szczególnie mocno w Programie akcentujemy potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Taką grupę

odbiorców wskazuje także preambuła do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której czytamy, że jest przyjęta: „*dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami*”.

Niniejszy Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec wsparcia rodzin na terenie Gminy Gręboszów i będzie realizowany przez wszystkie instytucje zobligowane do podejmowania działań na rzecz wspierania rodziny.

Dokument zawiera informacje o aktach prawnych dotyczących działań na rzecz wsparcia rodziny. W części diagnostycznej ukazano organizację systemu wsparcia rodziny w Gminie Gręboszów w oparciu o dane statystyczne pozyskane z Urzędu Gminy w Gręboszowie, Szkoły Podstawowej w Gręboszowie, Publicznego Przedszkola w Gręboszowie oraz dane statystyczne będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie. Ponadto, ukazano również skalę zjawiska rodzin dysfunkcyjnych na terenie Gminy Gręboszów w oparciu o dane statystyczne pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie oraz Zespołu Interdyscyplinarnego. Przedstawiono również zasoby instytucjonalne i kadrowe oraz potrzeby w obszarze pracy z rodzinami. Powyższe dane posłużyły do przeprowadzenia analizy SWOT na podstawie, której wyznaczono cele oraz opracowano harmonogram realizacji Programu.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Głównym celem programu jest rozwinięcie wielopłaszczyznowych działań zmierzających do kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz kształtowanie skutecznej współpracy z organizacjami i instytucjami zajmującymi się rodziną.

Zakładając, że niniejszy Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec wsparcia rodzin na terenie Gminy Gręboszów i będzie realizowany przez wszystkie instytucje zobligowane do podejmowania działań na rzecz wspierania rodziny, oczekuje się, że przyczyni się on do poprawy funkcjonowania rodzin.

Działania Gminnego Programu Wspierania Rodziny obejmują lata 2025 - 2027. W przypadku występowania potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom. Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

2. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2025 - 2027 adresowany jest do rodzin z dziećmi mieszkających na terenie Gminy Gręboszów, a w szczególności do rodzin, które przeżywają trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Zaplanowane w Programie działania będą miały zarówno charakter powszechny, wzmacniający funkcję rodziny, promujący wartości rodzinne i wspólne spędzanie wolnego czasu czy też wsparcie w postaci materialnej, jak też ofertę specjalistycznego poradnictwa. Część działań skierowana jest również do specjalistów pracujących z rodzinami objętymi pomocą.

3. REGULACJE PRAWNE

3.1 PODSTAWA PRAWNA

Opracowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2025 - 2027 oraz jego wdrażanie odpowiada właściwym przepisom prawnym do których należą:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, 858 i 1572);
- 3) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, 858 i 1238);
- 4) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);
- 5) ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, z 2023 r. poz. 1672 i 1941 oraz z 2024 r. poz. 863);
- 6) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2241 i z 2024 r. poz. 1635);
- 7) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, 858 i 1222);
- 8) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- 9) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- 10) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917);

- 11) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 i z 2022 r. poz. 2600);
- 12) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491);
- 13) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742, 743, 858 i 1572);
- 14) ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- 15) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- 16) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576);
- 17) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923, z 2024 r. poz. 1572);
- 18) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854 i 1473);
- 19) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 1089, 1165, 1494 i 858).

4. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ

4.1 ZADANIA

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania własne gminy (art. 176):

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez Asystentów Rodziny,

- b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu w sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia Asystenta Rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej. Rola Asystenta Rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania Asystenta Rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny. Asystent nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach oraz ukierunkowuje działania w taki sposób, aby można było osiągnąć zamierzone efekty.

5. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2025 - 2027 jest analiza danych statystycznych o mieszkańcach Gminy, analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie, instytucjach współpracujących i działających na rzecz dzieci i ich rodzin.

5.1 DEMOGRAFIA GMINY GRĘBOSZÓW

Gmina Gręboszów położona jest w północno - zachodnim krańcu powiatu dąbrowskiego. Naturalną granicą gminy od zachodu jest rzeka Dunajec, natomiast od strony północnej na długości ok. 10 km gmina ograniczona jest płynącą z zachodu na wschód rzeką Wisłą, oddzielającą ją jednocześnie od województwa świętokrzyskiego.

Od wschodu omawiana Gmina graniczy z gminami powiatu dąbrowskiego, tj. z Gminą Bolesław i Olesno. Od strony południowej oraz zachodniej przedmiotowa gmina graniczy z gminami powiatu tarnowskiego:

- od południa - z Gminą Żabno,
- od zachodu - z Gminą Wietrzychowice.

Natomiast północna granica poprzez rzekę Wisłę jest jednocześnie granicą z województwem świętokrzyskim.

Powierzchniowo Gmina Gręboszów należy do najmniejszych w województwie małopolskim. Przedmiotowa gmina zajmuje powierzchnię 48,63 km², co stanowi 9,23 % powierzchni powiatu dąbrowskiego i około 0,3 % powierzchni województwa małopolskiego.

Poniższa tabela przedstawia liczbę ludności w Gminie Gręboszów w latach 2020 – 2024.

Tabela nr 1. Liczba ludności (w osobach) w Gminie Gręboszów w latach 2020 - 2024

	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024 /stan 30.06.2024 r./
Ogółem	3268	3218	3184	3147	3116
% Kobiety	51 %	51 %	51 %	51 %	438
% Mężczyźni	49 %	49 %	49 %	49 %	1924

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Z analizy powyższych danych wynika, że ogółem w Gminie w 2020 roku zamieszkiwało 3268 mieszkańców, a na dzień 31.12.2023 r. liczba mieszkańców wynosiła 3147. W roku 2023 kobiety stanowiły większość mieszkańców gminy Gręboszów stanowiło to 51 %, natomiast mężczyźni stanowili 49% ogółu mieszkańców. W latach 2020 - 2023 liczba mieszkańców zmalała o 3,8 %.

Struktura ludności Gminy w 2020 r. przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 14,3 %, osoby w wieku produkcyjnym 63,9 %, a w wieku poprodukcyjnym 23 %, natomiast w 2023 r. przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 14,2 %, osoby w wieku produkcyjnym 62,1 %, a w wieku poprodukcyjnym 23,7 %. Poniższa tabela prezentuje liczbę mieszkańców w okresie 2020 – 2024 r. (stan na 30.06.2024 r.)

Tabela nr 2. Struktura ludności (w osobach) w Gminie Gręboszów w latach 2020 - 2024

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.	Stan na 31.12.2022 r.	Stan na 31.12.2023 r.	Stan na 30.06.2024 r.
Liczba ludności gminy	3268	3218	3184	3147	3116
Osoby w wieku przedprodukcyjnym	467	455	455	447	438
Osoby w wieku produkcyjnym	2087	2043	1988	1954	1924
Osoby w wieku poprodukcyjnym	714	720	741	746	754

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Analizując dane wyraźnie zarysowuje się wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, a następuje spadek osób w wieku produkcyjnym.

W Gminie Gręboszów w 2023 roku 20 par zawarło związek małżeński. Poniższa tabela obrazuje ilość zawartych małżeństw w latach 2020 - 2023.

Tabela nr 3. Liczba zawartych małżeństw w Gminie Gręboszów w latach 2020 - 2023

Rok	Liczba zawartych małżeństw
2020	16
2021	24
2022	25
2023	20
2024 (stan na 30.06.2024 r.)	11

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Analiza danych wyraźnie wskazuje spadek zawieranych małżeństw, od 2021 roku do 2023 liczba ta wynosi około 24,8 %.

W 2023 roku w Gminie Gręboszów urodziło się 19 dzieci. Poniższa tabela przedstawia liczbę urodzeń w latach 2020 – 2023.

Tabela nr 4. Liczba urodzeń w Gminie Gręboszów w latach 2020 - 2023

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.	Stan na 31.12.2022 r.	Stan na 31.12.2023 r.
Liczba urodzeń	27	21	26	19

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Wraz ze spadkiem ogólnej liczby ludności w Gminie, spada również liczba urodzeń, w stosunku do 2022 roku wyniosło to aż około 36 %.

W Gminie Gręboszów mieszka obecnie 227 rodzin z dziećmi. Poniższa tabela przedstawia strukturę tych rodzin, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Tabela nr 5. Struktura rodzin w Gminie Gręboszów na dzień 31.12.2023 r.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin
z 1 dzieckiem	102
z 2 dziećmi	91
z 2 dziećmi	26
z 4 dziećmi i więcej	8
RAZEM	227

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

W zasobach infrastruktury społecznej Gminy znajdują się: przedszkole i szkoła, stwarzając rodzicom dobre warunki do wychowywania dzieci.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje żaden opiekun dzienny, a budowa żłobka jest w trakcie ukończenia. Należy zaznaczyć, że obiekt ma być oddany do użytku w 2025 roku, co umożliwi rodzicom powrót do pracy i powierzenie opieki nad dzieckiem żłobkowi.

W Gminie Gręboszów opieką również objęte są dzieci wieku przedszkolnym. Poniższa tabela prezentuje liczbę dzieci uczęszczających do przedszkola w latach 2021 – 2024, przedstawione dane wskazują wzrost liczby dzieci wieku przedszkolnym.

Tabela nr 6. Liczba dzieci uczęszczająca do Publicznego Przedszkola w Gręboszowie w latach 2021 – 2024

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024
Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Gręboszowie	53	50	68

Źródło: Dane statystyczne z Publicznego Przedszkola w Gręboszowie wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Powyższe dane wskazują wzrost liczby dzieci i miejsc w Publicznym Przedszkolu w Gręboszowie.

Na terenie Gminy funkcjonuje również jedna Szkoła Podstawowa. Poniższa tabela prezentuje liczbę uczniów w Szkole Podstawowej w latach 2021 – 2024.

Tabela nr 7. Liczba uczniów z terenu Gminy Gręboszów na lata 2021 – 2024

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024
Liczba uczniów Szkoły Podstawowej	154	163	155

Źródło: Dane statystyczne z Szkoły Podstawowej w Gręboszowie wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Liczba uczniów wskazuje, że nastąpił spadek dzieci realizujących obowiązek szkolny w Gminie Gręboszów.

Szkoła i przedszkole prowadzone przez Gminę Gręboszów dysponują dobrze wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną.

6. ORGANIZACJA SYSTEMU WSPARCIA RODZINY W GMINIE GRĘBOSZÓW

Rodzina funkcjonująca prawidłowo stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów. Właściwy system wsparcia rodziny pozwoli jej przezwyciężyć trudności.

6.1 POMOC SPOŁECZNA

Ośrodki pomocy społecznej funkcjonują przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Są to jednostki odpowiedzialne za działania mające na celu udzielanie wsparcia jednostkom, rodzinom i środowiskom społecznym, które są dotknięte różnego rodzaju problemami społecznymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie udziela pomocy w następującej formie:

- finansowej,
- rzeczowej,
- usługowej,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej.

W 2021 r. pomocą społeczną udzielaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie objętych było łącznie 99 rodzin, liczących 166 osób, a na koniec 2023 r. liczba rodzin objętych pomocą wynosiła 75, liczących 116 osób.

Poniższe tabele przedstawiają działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie za lata 2021 – 2024 w zakresie danych dotyczących rzeczywistej liczby rodzin i osób objętych pomocą (tabela nr 8), powodów przyznawania pomocy (tabela nr 9 i 10), oraz typy rodzin objętych pomocą społeczną (tabela nr 11 i 12)

Tabela nr 8. Liczba rodzin i osób objętych pomocą przez GOPS w Gręboszowie w latach 2021 – 2024

RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ				
WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024 (VI)
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓLEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	99	94	75	61
Liczba rodzin ogółem	70	66	50	40
w tym na wsi	70	66	50	X
Liczba osób w rodzinach	166	150	116	86
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych - świadczenia pieniężne				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	60	59	45	35
Liczba rodzin ogółem	60	59	45	35
w tym na wsi	60	59	45	X
Liczba osób w rodzinach	154	142	111	80
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych - świadczenia niepieniężne				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	53	42	33	27
Liczba rodzin ogółem	38	30	20	14
w tym na wsi	38	30	20	X
Liczba osób w rodzinach	105	97	72	52
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	99	94	75	61
Liczba rodzin ogółem	70	66	50	40
w tym na wsi	70	66	50	X
Liczba osób w rodzinach	166	150	116	86

Pomoc udzielania w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	X	X	X	X
Liczba rodzin ogółem	64	18	13	4
w tym na wsi	64	18	13	X
Liczba osób w rodzinach	162	57	37	12
Pomoc udzielania wyłącznie w postaci pracy socjalnej				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	X	X	X	X
Liczba rodzin ogółem	15	0	1	2
w tym na wsi	15	0	1	X
Liczba osób w rodzinach	36	0	1	3

Źródło: Sprawozdanie MRiPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Kolejnymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo rozumiane jako całkowity brak własnych dochodów bądź posiadanie dochodów niewystarczających do zaspokojenia podstawowych potrzeb, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, uzależnienia, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

Poniższe dane prezentują powody przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

Tabela nr 9. Powody przyznania pomocy przez GOPS w Gręboszowie w latach 2021 – 2022

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN Dotyczy 2021 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2022 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	w tym: NA WSI		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
UBÓSTWO	27	27	85	26	26	75
SIEROCTWO	0	0	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	0	0	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	4	31	7	7	50
W TYM: WIEŁODZIETNOŚĆ	4	4	31	7	7	50
BEZROBOCIE	18	18	47	17	17	52
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	22	22	48	35	35	77
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	41	41	75	58	58	120
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK. - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	6	6	16	4	4	16
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	3	3	6	2	2	4
RODZINY WIEŁODZIETNE	0	0	0	0	0	0
PRZEMOC W RODZINIE	0	0	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0	0	0
ALKOHOLIZM	2	2	2	4	4	5

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN Dotyczy 2021 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2022 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	w tym: NA WSI		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
NARKOMANIA	0	0	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	0	0	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0	0	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	7	7	24	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie MRiPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie wg stanu na dzień 31.12.2022 r.

Niepokojący jest fakt, że dużą grupę adresatów pomocy społecznej stanowią ludzie w wieku aktywności zawodowej, którzy z powodu braku lub podejmowania zatrudnienia za niskie wynagrodzenie nie dysponują wystarczającymi środkami, aby utrzymać rodzinę oraz osoby starsze i niepełnosprawne, które utrzymują się z niskich rent lub emerytur.

Brak stałych dochodów lub niskie dochody miały wpływ w głównej mierze na liczbę rodzin zgłaszających się o wsparcie do Ośrodka Pomocy Społecznej. Najczęstszą przyczyną udzielania pomocy w latach 2023 – 2024 jest długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i tzw. ubóstwo.

Tabela nr 10. Powody przyznania pomocy przez GOPS w Gręboszowie w latach 2023 – 2024

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN Dotyczy 2023 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2024 r. do VI		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	w tym: NA WSI		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
UBÓSTWO	23	23	61	12	X	29
SIEROCTWO	0	0	0	0	X	0
BEZDOMNOŚĆ	1	1	1	0	X	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	6	6	42	4	X	26
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	6	6	42	4	X	26
BEZROBOCIE	12	12	39	9	X	32
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	27	27	55	24	X	44
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	44	44	85	29	X	47
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK. -WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	3	3	14	2	X	12
W TYM:	1	1	2	0	X	0

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN Dotyczy 2023 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2024 r. do VI		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	w tym: NA WSI		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
RODZINY NIEPEŁNE						
RODZINY WIELODZIENTNE	1	1	8	0	X	0
PRZEMOC DOMOWA	1	1	1	0	X	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0	X	0
ALKOHOLIZM	1	1	1	0	X	0
NARKOMANIA	0	0	0	0	X	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	0	0	0	0	X	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0	0	0	X	0
ZDARZENIE LOSOWE	1	1	3	0	X	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0	0	X	0
KLĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0	0	X	0

Źródło: Sprawozdanie MRiPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie objął szeroko rozumianym wsparciem finansowym 85 rodzin liczących łącznie 198 osób, a w 2022 roku 66 rodzin liczących łącznie 150 osób, co stanowiło 4,7 % ogólnej liczby osób zamieszkujących w gminie. Szczegółowe zestawienie prezentują poniższe tabele.

Tabela nr 11. Typy rodzin objętych pomocą społeczną na lata 2021 – 2022

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN Dotyczy 2021		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2022		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	w tym: NA WSI		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
RODZINY OGÓLEM o liczbie osób	85	85	198	66	66	150
1	39	39	39	38	38	38
2	20	20	40	9	9	18
3	8	8	24	5	5	15
4	9	9	36	6	6	24
5	4	4	20	2	2	10
6 i więcej	5	5	39	6	6	45
w tym o liczbie dzieci:	25	25	110	18	18	88
1	7	7	17	5	5	14
2	10	10	39	6	6	25

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN Dotyczy 2021		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2022		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	w tym: NA WSI		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
RODZINY OGÓLEM o liczbie osób	85	85	198	66	66	150
3	5	5	28	2	2	10
4	0	0	0	1	1	6
5	0	0	0	2	2	17
6	3	3	26	2	2	16
7 i więcej	0	0	0	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM o liczbie dzieci	7	7	15	4	4	11
1	6	6	12	2	2	4
2	1	1	3	2	2	7
3	0	0	0	0	0	0
4 i więcej	0	0	0	0	0	0
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM o liczbie osób	22	22	28	27	27	39
1	18	18	18	19	19	19
2	3	3	6	5	5	10
3	0	0	0	2	2	6
4 i więcej	1	1	4	1	1	4

Źródło: Sprawozdanie MRiPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie za 2021 r. i 2022 r.

Analizując powyższe dane wynika, że następuje spadek rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej co wynika z podwyżek pensji oraz ze wzrostu świadczeń emerytalno – rentowych oraz dodatkowego świadczenia uzupełniającego (tzw. 500 plus dla osób niepełnosprawnych).

Tabela nr 12. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN Dotyczy 2023		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	w tym: NA WSI	
RODZINY OGÓLEM o liczbie osób	51	51	117
1	28	28	28
2	10	10	20
3	2	2	6
4	4	4	16
5	2	2	10
6 i więcej	5	5	37
w tym o liczbie dzieci:	15	15	72
1	4	4	10
2	5	5	20

3	2	2	11
4	1	1	8
5	1	1	7
6	2	2	16
7 i więcej	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM o liczbie dzieci	4	4	9
1	3	3	6
2	1	1	3
3	0	0	0
4 i więcej	0	0	0
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM o liczbie osób	20	20	30
1	13	13	13
2	5	5	10
3	1	1	3
4 i więcej	1	1	4

Źródło: Sprawozdanie MRIPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie za 2023 r.

Wśród rodzin korzystających w 2021 r. ze świadczeń pomocy społecznej było 25 rodzin z dziećmi. Stanowiły one 30 % ogółu rodzin objętych pomocą. W kategorii rodzin z dziećmi znajdowało się 8 rodzin wielodzietnych (troje i więcej dzieci) i 7 rodzin niepełnych. W 2022 r. liczba rodzin nieznacznie zmalała, ze świadczeń pomocy społecznej objętych było 18 rodzin z dziećmi. Stanowiły one 27,5 % ogółu rodzin objętych pomocą. W kategorii rodzin z dziećmi znajdowało się 7 rodzin wielodzietnych (troje i więcej dzieci) i 4 rodziny niepełne. Pomoc udzielana osobom i rodzinom ma na celu przezwycięzenie ich trudnej sytuacji życiowej, której sami nie są w stanie pokonać. Rodziny były objęte pracą socjalną, poradnictwem specjalistycznym, pomocą rzeczową, w tym w formie korzystania z bezpłatnych posiłków oraz zasiłkami finansowymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie realizował także Program wieloletni pomoc państwa w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program został przyjęty uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023, który polegał na dofinansowywaniu gmin udzielających pomocy mieszkańcom na dożywianie. Do pomocy kwalifikowały się osoby, których dochód nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej, a od 2023 r. podwyższono do 200 %. Zgodnie z przyjętym programem, ze środków przekazanych gminom udzielono wsparcia, w szczególności:

- 1) dzieciom i młodzieży;
- 2) osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, wymienionym w art. 7 w/w ustawy, a w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

W 2023 roku w szkole i przedszkolu na terenie Gminy Gręboszów dożywianych w formie posiłku było 25 dzieci. Ponadto w ramach programu Ośrodek udzielał pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Tą formą pomocy zostały objęte osoby starsze, chore, niepełnosprawne, rodzice uczniów korzystających z dożywiania w szkole, uczniowie szkół ponad podstawowych, a także dzieci młodsze, nie objęte obowiązkiem szkolnym, pozostające w domu pod opieką rodziców. Tą formą pomocy było objęte 96 osób. Szczegółowe zestawienie realizacji programu w latach 2020 - 2023 prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 13. Liczba osób objętych pomocą w latach 2020 - 2023 w ramach Programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba dzieci objętych posiłkiem:	60	29	30	25
– Szkoła Podstawowa	43	17	23	21
– Publiczne Przedszkole	16	11	6	4
– SOSW w Tarnowie	1	1	1	-
Liczba rodzin otrzymujących zasiłek celowy na zakup żywności w tym:	58	38	37	35
– liczba osób objętych pomocą w tych rodzinach	181	118	107	96
Liczba rodzin otrzymująca pomoc w formie produktów żywnościowych w tym:	2	1	x	x
– liczba osób objętych pomocą w tych rodzinach	2	1	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2020 – 2023.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie realizuje w dalszym ciągu Program wieloletni pomoc państwa w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2027.

Ponadto rodziny z terenu Gminy Gręboszów objęte były pomocą w ramach realizowanego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 (POPŻ), który był krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Powyższy Program przyczyniał się do ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.

Dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w Gminie Gręboszów była prowadzona przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 14. Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą w postaci artykułów spożywczych – pomoc żywnościowa w ramach POPŻ w 2020 – 2023

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin	213	189	185	102
Liczba osób w tych rodzinach	427	415	412	230

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2020 - 2023.

W 2024 r. w ramach prowadzonej współpracy z Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie przystąpił do realizacji Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021– 2027 – Podprogram 2023, w celu kontynuacji dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących.

6.2 ASYSTENT RODZINY

W Gminie Gręboszów w celu realizacji zadań związanych ze wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych udziela się wsparcia w formie usługi asystenta rodziny. Praca asystenta polega na wspieraniu rodzin, przede wszystkim poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym, m.in. w zakresie prawidłowego wychowywania i opieki nad dzieckiem, prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym gospodarowania budżetem oraz funkcjonowania społecznego.

Celem pracy asystenta rodziny jest poprawa kompetencji rodzicielskich pozwalająca na powrót dziecka do rodziny naturalnej lub pozostanie w niej. Z rodzinami objętymi tą formą pomocy oprócz asystentów rodziny, ściśle współpracują również pracownicy socjalni. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 15. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w 2020 - 2023

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin	5	5	5	3
Liczba osób w rodzinach	17	18	18	14
Liczba dzieci w rodzinach	6	11	11	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2020 – 2023.

Rodziny objęte wsparciem w postaci asysty rodzinnej to rodziny wieloprotymowe. Trudności, z jakimi się borykają, w większości są tożsame z problemami będącymi powodem przyznawania rodzinom pomocy społecznej. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 16. Główne problemy rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w 2020 – 2021

Wyszczególnienie	2020 r.			2021 r.		
	Liczba rodzin	Liczba osób ogółem w rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób ogółem w rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	2	7	2	4	16	10
Ubóstwo	1	5	1	2	4	2
Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba	3	11	4	2	6	3
Nadużywanie alkoholu	1	3	1	2	10	7
Samotne wychowywanie	-	-	-	1	2	1
Bezrobocie	3	9	4	3	12	8
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2020 – 2021.

Tabela nr 17. Główne problemy rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w 2022 – 2023

Wyszczególnienie	2022 r.			2023 r.		
	Liczba rodzin	Liczba osób ogółem w rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób ogółem w rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	4	16	10	3	14	9
Ubóstwo	2	4	2	0	0	0
Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba	2	6	3	1	4	2
Nadużywanie alkoholu	2	10	7	0	0	0
Samotne wychowywanie	2	4	4	1	1	1
Bezrobocie	2	4	2	2	12	8
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2022 – 2023.

6.3 ŚWIADCZENIA RODZINNE I ZASIŁKI

Znacznym wsparciem dla rodziny są świadczenia przyznawane w formie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze i świadczenie rodzicielskie. Szczegółowe zestawienie prezentują poniższa tabela.

Tabela nr 18. Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych w latach 2020 – 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2020	ROK 2021	ROK 2022	ROK 2023
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH				
Liczba świadczeń	3 170	2787	2406	2264
Kwota świadczeń w złotych	337 067,99 zł	298 120,04 zł	266 867,04 zł	244 896,64 zł

JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA				
Liczba świadczeń	13	19	17	7
Kwota świadczeń w złotych	13 000,00 zł	19 000,00 zł	17 000,00 zł	7 000,00 zł
ŚWIADCZENIE PIEŁĘGNACYJNE				
Liczba świadczeń	137	132	156	197
Kwota świadczeń w złotych	250 710,00 zł	260 172,00 zł	330 564,00 zł	481 002,70 zł
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY				
Liczba świadczeń	652	668	710	773
Kwota świadczeń w złotych	140 727,00 zł	144 181,12 zł	153 246,40 zł	166 844,32 zł
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY				
Liczba świadczeń	65	69	59	42
Kwota świadczeń w złotych	39 680,00 zł	41 621,40 zł	36 580,00 zł	25 978,00 zł
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA				
Liczba świadczeń	39	36	30	12
Kwota świadczeń w złotych	23 780,00 zł	22 320,00 zł	17 848,70 zł	7 440,00 zł
ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE				
Liczba świadczeń	70	61	69	28
Kwota świadczeń w złotych	64 221,70 zł	56 942,30 zł	62 297,40 zł	25 241,85 zł

Źródło: Dane statystyczne z GOPS w Gręboszowie, wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

6.4 FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, a w przypadku, gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej – do ukończenia przez nią 25 roku życia. Natomiast kiedy posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty ustalonej ustawowo, o ile egzekucja alimentów przyznana wyrokiem sądu jest bezskuteczna.

Tabela nr 19. Wartości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2020 - 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2020	ROK 2021	ROK 2022	ROK 2023
	ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO			
Liczba świadczeń	88	76	57	48
Kwota świadczeń w złotych	32 600,00 zł	28 518,38 zł	19 039,46 zł	13 200,00 zł

Źródło: Dane statystyczne z GOPS w Gręboszowie, wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

6.5 ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE”. Program Rodzina 500+, a obecnie program „Rodzina 800+” został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 r. Świadczenie wychowawcze przysługiwało rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie, a od 1 stycznia 2024 r. wynosi 800 zł miesięcznie.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze było realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie do 31.05.2022 r.

Szczegółowe zestawienie udzielanej pomocy przez GOPS Gręboszowie prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 20. Liczba rodzin i dzieci objętych świadczeniem wychowawczym w latach 2020 – 2022

Wyszczególnienie	ROK 2020	ROK 2021	ROK 2022 (stan na 31.05.2022 r.)
Liczba rodzin Świadczenie finansowe 500 +	197	205	192
Liczba dzieci w rodzinach objętych świadczeniem	350	373	351
Kwota wydatkowana na wypłatę świadczeń	2 115 362, 58 zł	2 065 877,90 zł	874 947,60 zł

Źródło: Dane statystyczne z GOPS w Gręboszowie, wg stanu na dzień 31.05.2022 r.

Od 2022 roku nastąpiły zmiany w świadczeniach wychowawczych. Nastąpiła zmiana podmiotu obsługującego świadczenie, zmiana zasad składania wniosku o świadczenie oraz zmianę sposobu wypłaty środków beneficjentom. Od 1 czerwca 2022 r., świadczenie wychowawcze realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

6.6 PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO

Istotną rolą w wspieraniu rodziny i dziecka są placówki wsparcia dziennego zapewniające dziecku pomoc w nauce, organizują czas wolny, rozwijają zainteresowania, organizują zajęcia sportowe, zabawy, oraz prowadzą stałą pracę z rodziną dziecka. Na terenie Gminy Gręboszów funkcjonuje placówka wsparcia dziennego typu opiekuńczego dla 14 dzieci. Szczegółowe zestawienie liczby dzieci uczęszczających do Placówki prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 21. Liczba dzieci objętych opieką przez Placówkę Wsparcia Dziennego w latach 2021 – 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	2021	2022	2023
Liczba dzieci objętych pomocą przez Placówkę Wsparcia Dziennego w Gręboszowie	14	17	14

Źródło: Dane statystyczne z GOPS w Gręboszowie, wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Celem funkcjonowania Placówki jest wspieranie rodziny w dążeniu do prawidłowego sprawowania jej podstawowych funkcji. Zajęcia prowadzone są zgodnie z opracowanym planem pracy opiekuńczo - wychowawczym na poszczególne miesiące roku. Priorytetem tych zajęć jest umiejętna organizacja czasu wolnego. Uczenie wychowanków racjonalnego pożytkowania wolnego czasu jest czymś nieodzownym nie tylko tu i teraz, ale także w jego życiu w przyszłości. Aktywność fizyczna, umysłowa i emocjonalna to najlepsza alternatywa dla dziecka. Dzięki uczęszczaniu do placówki dzieci odkryły swoje silne strony, nabierały poczucia własnej wartości. Dzieci mogły eksponować swoje uczucia poprzez wypowiedzi słowne, plastyczne, które dawały im również możliwość rozwijania własnego talentu.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, pracownikami socjalnymi, z Klubem Senior + w Hubenicach, a także z placówkami oświatowymi, jednostkami organizacyjnymi gminy i podmiotami leczniczymi.

6.7 DZIAŁALNOŚĆ GRUPY WSPARCIA DLA RODZICÓW

Od 2023 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gręboszowie rozpoczęły się spotkania grupy wsparcia dla rodziców, którzy przeżywają trudności opiekuńczo – wychowawcze i są zainteresowani wprowadzeniem zmian w relacjach ze swoimi dziećmi. Jest to forma wsparcia psychospołecznego. W spotkaniu bierze udział psycholog i rodzice, a czasami pracownik socjalny. Spotkania przyjmują różną formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, zrozumienia i nawiązania kontaktów społecznych z osobami o podobnych trudnościach. W 2023 r. odbyły się trzy spotkania.

6.8 KARTA DUŻEJ RODZINY

Kolejnym wsparciem dla rodzin jest Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymują kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Od 2019 roku karta przysługuje rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. Szczegółowe zestawienie wydanych kart prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 22. Liczba rodzin i wydanych kart "Karta Dużej Rodziny" w latach 2021 – 2023

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin	9	47	38
Liczba wydanych Kart	48	89	68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2021 – 2023.

6.9 STYPENDIA DLA UCZNIÓW

Wsparciem objęci są również uczniowie z terenu Gminy Gręboszów. Pomoc materialna ma charakter socjalny albo motywacyjny, czyli stypendia o charakterze socjalnym lub stypendia naukowe. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie tą formę pomocy realizują od 29.10.2019 r. Szczegółowe zestawienie przyznanej pomocy w formie stypendium prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 23. Liczba rodzin i dzieci objętych świadczeniem - stypendium o charakterze socjalnym za lata 2021 - 2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin	25	19	20
Liczba dzieci w rodzinach objętych świadczeniem	43	27	29
Kwota wydatkowana na wypłatę	40 325,00 zł	26 913,99 zł	23 989,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2021-2023.

Dodatkowo stypendia przyznawane są uczniom szkoły podstawowej za wyniki w nauce potwierdzone wysoką średnią ocen uzyskanych na koniec roku szkolnego z obowiązujących zajęć edukacyjnych, a także za osiągnięcia w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, konkursach artystycznych lub zawodach sportowych. Środki na ten cel pochodzą z budżetu Gminy.

Tabela nr 24. Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendia za wyniki w nauce w latach 2021 - 2023

STYPENDIA ZA WYNIKI W NAUCE		
Rok	liczba uczniów	Wydatkowana kwota w zł
2021/2022	20	4 960,00 zł
2022/2023	25	6 200,00 zł
2023/2024	26	6 448,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych ze Szkoły Podstawowej w Gręboszowie za 2021 – 2024.

6.10 DOWOŻENIE DZIECI DO SZKÓŁ

W przypadkach, gdy droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka przekracza odległości wymienione w ustawie, Gmina zapewnia dzieciom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice. Gmina zapewnia również dzieciom niepełnosprawnym wymienionym w ustawie bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu albo zwrot kosztów przejazdu dziecka zgodnie z umową zawartą między wójtem a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice.

Tabela nr 25. Liczba dowożonych dzieci w latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 oraz 2023/2024

Rodzaj dowozu dzieci	Liczba dowożonych dzieci w roku szkolnym 2021/2022	Liczba dowożonych dzieci w roku szkolnym 2022/2023	Liczba dowożonych dzieci w roku szkolnym 2023/2024
Dowóz dzieci autobusami i busami do szkoły podstawowej na terenie gminy.	140	150	145
Zwrot kosztów dowozu dzieci niepełnosprawnych na terenie gminy i poza teren gminy na podstawie umów zawartych między Wójtem a rodzicami.	0	0	0
Dowóz dzieci niepełnosprawnych busem do szkół i przedszkoli integracyjnych lub specjalnych poza teren gminy	3	2	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych ze Szkoły Podstawowej w Gręboszowie za 2021 – 2024.

6.11 PUNKT KONSULTACYJNO – INFORMACYJNY W GRĘBOSZOWIE

Rodzinom i osobom, które przeżywają trudności z różnych powodów udzielana była pomoc w ramach funkcjonowania Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Gręboszowie. Celem działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego jest świadczenie pomocy mieszkańcom gminy Gręboszów w formie poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, uzależnionych, współuzależnionych poprzez zdiagnozowanie: w zakresie szeroko rozumianych problemów funkcjonowania osób lub rodzin, problemów w zakresie przemocy domowej, osób uzależnionych oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin. Usługi Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego w Gręboszowie świadczone są bezpłatnie przez specjalistów między innymi: psychologa, specjalistę psychoterapii uzależnień i współuzależnień, pracownika socjalnego, prawnika, których prace nadzoruje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

Liczba porad udzielonych w latach 2021 – 2024 w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym w Gręboszowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Dane statystyczne dotyczące liczby udzielonych porad przez specjalistów w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym w Gręboszowie w latach 2021 – 2024

L.p.	Specjalista	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2021 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2022 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2023 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) do 30.06.2024 roku
1.	Psycholog	46	51	55	22
2.	Terapeuta ds. uzależnień	91	96	71	23
3.	Pracownik Socjalny	39	22	32	8
4.	Prawnik	31	34	13	9
OGÓLEM		207	203	171	62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie, wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Punkt Konsultacyjno – Informacyjny w Gręboszowie współpracuje z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

7. SKALA ZJAWISKA

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo – wychowawczą oraz przemoc domową. Te wszystkie zjawiska są głównymi przyczynami dezorganizacji życia rodziny, które prowadzą do jej destabilizacji.

7.1 ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy Domowej funkcjonujący w Gminie Gręboszów działa na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.) i zgodnie ze zmianami ustawowymi został powołany w nowym składzie 12 września 2023 r. W jego pracach biorą udział przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, Kuratorzy Sądowi i organizacji pozarządowej.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy:

- ✓ diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- ✓ inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- ✓ inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- ✓ opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- ✓ powoływanie grup diagnostyczno - pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- ✓ monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- ✓ przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- ✓ kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno - terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- ✓ składanie na wniosek grupy diagnostyczno - pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową, wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych, a od 2023 r. grup diagnostyczno - pomocowych.

Tabela nr 27. Dane statystyczne dotyczące pracy grup roboczych, grup diagnostyczno-pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021 - 2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba posiedzeń Grup Roboczych	11	8	12
Liczba posiedzeń Grup diagnostyczno-pomocowych	X	X	3
Liczba szkoleń członków Zespołu Interdyscyplinarnego	2	1	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gręboszowie wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Procedura „Niebieskie Karty” jest narzędziem, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, ale także współpraca przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przemocy domowej. Podejmowanie interwencji w środowisku nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. „Niebieską Kartę” może założyć policjant, pracownik socjalny, pracownik oświatowy, pracownik ochrony zdrowia lub członek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Dokument w ciągu 7 dni zostaje przekazany przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przemocy w rodzinie w latach 2021 – 2023.

Tabela 28. Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinach w latach 2021 – 2023

Przemoc w rodzinie Procedura „Niebieskie Karty”	Liczba rodzin w 2021 r.	Liczba rodzin w 2022 r.	Liczba rodzin w 2023 r.
Liczba założonych „NK” w tym:	5	1	8
– rodzin z dziećmi	2	1	2
Liczba rodzin ogółem objętych działaniem Zespołu w tym:	5	4	8
– rodzin z dziećmi	5	1	2
Liczba zakończonych „NK” na 31.12. w tym:	4	4	4
– rodzin z dziećmi	1	1	1
Liczba kart kontynuowanych po 31.12 w tym:	x	x	4
– rodzin z dziećmi	x	x	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gręboszowie, wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynika, że nastąpił wzrost liczby założonych „NK” w okresie ostatnich trzech lat, szczególnie dotyczy rodzin, w których już nie ma małoletnich dzieci.

7.2 GMINNA KOMISJA DS. PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Uzależnienie od środków psychoaktywnych należy do coraz powszechniejszych problemów. Alkoholizm i narkomania są problemami wielowymiarowymi, powodują szereg szkód społecznych, zdrowotnych, prowadzą do przedwczesnej śmierci. Zażywanie środków psychoaktywnych wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, społecznych a także zdrowotnych. Problem dotyka wszystkich grup społecznych, bez względu na region, wiek, wykształcenie i status finansowy.

Na terenie gminy Gręboszów istotną formą uzależnienia jest alkoholizm, który wiąże się z występowaniem takich objawów jak pogorszenie kontaktów między członkami rodziny, ubóstwo, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne, inne uzależnienia, konflikt z prawem. Alkoholizm jest zjawiskiem bardzo niebezpiecznym nie tylko dla samej osoby dotkniętej chorobą alkoholową. Towarzyszy mu bowiem zjawisko przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych jak i dzieci. Alkoholizm jednego lub obojga rodziców wpływa destrukcyjnie na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, która staje się niewydolna wychowawczo. Rodziny z problemem alkoholowym bardzo często funkcjonują na granicy ubóstwa, nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych dzieci.

Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące liczby rodzin z problemem alkoholowym. Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie w latach 2021 – 2024

Problem alkoholowy	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024 /do 30.06. 2024 r./
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	4	4	9	3
– w tym rodzin z dziećmi	0	1	3	2
Liczba wniosków dotyczących skierowania na leczenie	4	4	9	2
– w tym rodzin z dziećmi	0	1	3	1
Liczba osób skierowanych na leczenie	3	0	2	0
– w tym rodzin z dziećmi	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie, wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że na dzień 31.12.2023 r. nastąpił wzrost osób z problemem alkoholowym, w 9 rodzinach występował alkoholizm, w tym w 3 rodzinach wychowujących dzieci.

Na terenie Gminy Gręboszów działa powołana przez Wójta, Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która tworzy warunki do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Poniższa tabela obrazuje działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie w latach 2021 – 2023.

Tabela 30. Dane statystyczne dotyczące działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie w latach 2021 – 2023

Lp.	Wyszczególnienie	2021 rok	2022 r.	2023 r.	2024 r. (dane do 30.06.2024 r.)
1.	Liczba odbytych posiedzeń przez komisję	4	5	11	4
2.	Liczba wydanych postanowień w sprawie wydania opinii dot. zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	3	10	3
3.	Wnioski skierowane do komisji o objęcie osoby przymusowym leczeniem odwykowym ogółem w tym przez: <ul style="list-style-type: none"> – Komendę Powiatową Policji w Dąbrowie Tarnowskiej – Rodzinę, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie, – Prokuraturę Rejonową w Dąbrowie Tarnowskiej – Kuratorską Służbę Sądową. 	4	2	8	3
		1	2	1	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
4.	Liczba osób skierowanych na badania przez biegłych sądowych (psychiatrę i psychologa)	4	2	8	1
5.	Liczba osób zaproszonych/analizowanych na Komisję	4	4	9	3
6.	Liczba przeprowadzonych rozmów	4	4	9	3
7.	Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej o orzeczenie obowiązku poddania się obowiązkowi leczenia odwykowego	3	0	2	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie, wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie działa na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, której zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

7.3 BEZROBOCIE

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno - gospodarczych. Bezrobocie wśród mieszkańców Gminy Gręboszów wykazuje tendencję wzrostową. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące osób bezrobotnych w latach 2021 - 2024.

Tabela nr 31. Dane dotyczące osób bezrobotnych w latach 2021 - 2024

Wyszczególnienie		2021	2022	2023	2024 /stan na 30.06. 2024 r./
Bezrobotni – ogółem		64	72	82	72
w tym:	mężczyźni	19	30	31	32
	kobiety	45	42	51	40
Bezrobotni długotrwale – ogółem		42	36	45	44
w tym kobiety		35	23	31	27
Osoby zarejestrowane z prawem do zasiłku - ogółem		12	13	14	11
w tym kobiety		5	7	7	8

Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy, wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Dane wyraźnie wskazują, że od 2021 roku następuje wzrost osób bezrobotnych z terenu Gminy Gręboszów. W dalszym ciągu kobiety stanowią większą liczbę w rejestrze osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych. Według stanu na 30 listopada 2023 roku stopa bezrobocia dla powiatu dąbrowskiego wyniosła 11,7 %, co plasowało powiat na 1 miejscu w województwie małopolskim, a dla województwa małopolskiego wynosi 4,1 %.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej strukturę osób bezrobotnych w miesiącu grudniu 2023 roku charakteryzowała:

- przewaga osób w grupie wiekowej do 25 - 34 roku życia – 29,3 %,
- przewaga osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 34,3 %,
- przewagą osób ze stażem pracy od 1 - 5 lat – 35,1 %,
- przewagą osób z czasem pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy – 42,1 %.

W ogólnej liczbie zarejestrowanych udział w poszczególnych samorządach na terenie powiatu dąbrowskiego jest różny. Poniższa tabela prezentuje strukturę bezrobocia według wybranych kryteriów.

Tabela nr 32. Struktura bezrobocia według wybranych kryteriów

Wyszczególnienie	ogółem	wiek do 30 roku życia	wiek do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni
Powiat dąbrowski	2281	794	472	407	1228
Bolesław	76	25	17	14	37
Dąbrowa T. - miasto	401	100	44	74	231
Dąbrowa T. - gmina	396	146	89	76	220
Gręboszów	82	29	16	17	45
Mędrzechów	151	51	37	26	75
Olesno	300	118	70	41	156
Radgoszcz	288	122	77	40	134
Szczucin - miasto	181	60	39	33	98
Szczucin - gmina	406	143	83	86	232

Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy, wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Według stanu na koniec grudnia 2023 r. najczęściej zarejestrowanych osób bezrobotnych pochodzi z terenów miasta i gminy Dąbrowa Tarnowska – 797 (34,9 %) oraz miasta i gminy Szczucin – 587 osób (25,7 % ogółu bezrobotnych). Najmniej zaś gminy: Bolesław – 76 osób (3,3 %) oraz Gręboszów – 84 osoby (3,6 % ogółu bezrobotnych).

8. STAN ZASOBÓW

Zasoby w Gminie Gręboszów umożliwiające realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2025 - 2027.

8.1 ZASOBY INSTYTUCJONALNE

- Oświata – szkoła i przedszkole,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Placówka Wsparcia Dziennego,
- Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w Gręboszowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa,
- Koła Gospodyń Wiejskich,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej,
- Komenda Powiatowa Policji w Dąbrowie Tarnowskiej,
- Sąd Rodzinny w Dąbrowie Tarnowskiej,
- Organizacje Pozarządowe.

8.2 ZASOBY KADROWE

- Pracownicy Socjalni,
- Pedagodzy Szkolni,
- Psycholog,
- Prawnik,
- Przewodniczący i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Dyrektor Szkoły Podstawowej i Dyrektor Przedszkola,
- Nauczyciele,
- Lekarze i Pielęgniarki Środowiskowe,
- Dyrektor Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie,
- Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej,
- Kuratorzy Sądowi.

9. ANALIZA SWOT

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne. Jednak najczęściej wykorzystywaną metodą jest Analiza SWOT, która opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Analiza SWOT stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. W niniejszej analizie zdefiniowano jedynie czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej Gminy Gręboszów. Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Treść analizy jest z natury szersza niż wyspecyfikowane czynniki rozwojowe, gdyż obejmuje ona również nie tylko pola działań polityki społecznej, lecz również uwzględnia efekty tych działań, np. stan rozwoju systemu pomocy społecznej, w tym poziom rozwoju instytucji realizujących politykę społeczną władz samorządowych. W zasadzie nie można bezpośrednio planować z poziomu władz lokalnych wszystkich kierunków działań w polityce społecznej z uwagi na silny związek tej strefy z polityką centralną państwa, ale uwzględnić należy czynniki stymulujące do rozwiązania problemów społecznych na terenie gminy.

Wnioskowanie szans i zagrożeń w przedstawionej powyżej części dokumentu oparte zostało na zestawieniu mocnych i słabych stron.

9.1 ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON

Zebranie materiału informacyjnego i przeprowadzenie szeregu konsultacji pozwoliło na sporządzenie diagnozy problemów społecznych w gminie Gręboszów i opracowanie analizy SWOT. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

MOCNE STRONY – STRENGTHS UTRZYMAĆ	SŁABE STRONY- WEAKNESSES - ZLIKWIDOWAĆ
<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału kadrowego w realizacji zadań z zakresu problematyki wspierania rodziny, • Istniejący Punkt Konsultacyjno – Informacyjny w GOPS Gręboszów, • Znajomość zasobów środowiska lokalnego, • Zapewnienie kadrze GOPS szkoleń, • Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych na rzecz wspieraniu rodzin, • Działalność na rzecz rodzin, instytucji oraz placówek oświatowych, • Funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego,	<ul style="list-style-type: none"> • Wyuczona bezradność i roszczeniowość osób, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej), • Brak chęci współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów, • Bierna postawa osób wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie, • Niechęć rodzin do korzystania z poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia oferowanego przez GOPS, • Brak rodzin wspierających, • Zbyt mała aktywność rodzin w uczestnictwie w grupie wsparcia dla rodziców,

<ul style="list-style-type: none"> • Działalność grupy wsparcia dla rodziców, • Otwartość na współpracę, • Aktywna działalność Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego oraz Zespołu Interdyscyplinarnego, • Aktywna działalność GKRPA, • Baza instytucji wspierających rodzinę w szczególności GOPS, Oświata, Policja, Sąd, PCPR, • Szeroka działalność Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie, • Funkcjonowanie placówki służby zdrowia na terenie gminy, • Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, • Opracowane Standardy Ochrony Małoletnich dla Placówki Wsparcia Dziennego w Gręboszowie, • Opracowane Standardy Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gręboszowie, 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu, • Niewystarczający przepływ informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, • Brak wystarczających środków finansowych na zatrudnienie specjalistów pracujących z osobami mającymi problemy opiekuńczo - wychowawcze w rodzinie, • Brak żłobka na terenie gminy, • Ograniczony dostęp do bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, • Brak organizacji pozarządowych wspierających dzieci i rodzinę na terenie Gminy, • Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewycięzeniu sytuacji kryzysowych, • Brak nawyków korzystania z poradnictwa specjalistycznego, • Niski poziom świadomego rodzicielstwa, • Ograniczona liczba czasu na pogłębioną pracę socjalną w wyniku obciążenia pracowników socjalnych zadaniami wynikającymi z różnych przepisów.
--	--

9.2 ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ

SZANSE – OPPORTUNITIES - WYKORZYSTAĆ	ZAGROŻENIA – THREATS – ZAPOBIEC
<ul style="list-style-type: none"> • Objęcie większej liczby rodzin opieką przez asystenta rodziny, • Dalsza działalność Placówki Wsparcia Dziennego w Gręboszowie, • Wzrost świadomości w zakresie wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez rodziny poprzez uczestnictwo w grupie wsparcia, • Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, • Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia, • Zapobieganie niewydolności rodziny poprzez spotkania rodziców z psychologiem, pedagogiem, • Realizacja wspólnych projektów edukacyjno - wychowawczych ukierunkowanych na zapobieganie i niwelowanie agresji wśród dzieci, • Realizacja programów wspierających rodzinę, • Realizacja programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, • Zwiększanie monitoringu zachowań niepożądanych wśród uczniów, • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • Wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi wspierającymi rodzinę, • Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz dziecka i rodziny, • Pozyskanie rodzin wspierających, • Powstawanie stowarzyszeń wspierających dzieci i rodzinę na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik więzi i tradycji rodzinnych – „pęd życia”, • Rozpad rodzin (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę), • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca agresja, wandalizm, uzależnienia i cyberprzemoc, • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu, • Narastająca wielopropblemowość rodzin, • Wzrost kosztów utrzymania rodziny, • Wypalenie zawodowe pracowników, • Poczucie bezradności i bierności rodzin w rozwiązywaniu problemów, • Stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dotyczące GOPS jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego, • Zagrożające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci, • Ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczych rodziny, • Utrzymujący się niski dochód dużej grupy mieszkańców Gminy, • Cedowanie nowych zadań na samorządy gminne bez zapewnienia środków finansowych na ich realizację, • Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny oraz pomoc społeczną.

Analiza SWOT została przeprowadzona przez pracowników GOPS i opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób zajmujących się pomocą rodzinie. Podsumowując powyższą analizę można stwierdzić, że dominują zarówno mocne, jak i słabe strony związane z pomocą dziecku i rodzinie. Wiele jest również zagrożeń. Jednakże korzystając z szans można wiele zmienić w tej dziedzinie.

Cały Program opiera się na ściślejszej współpracy i współdziałaniu służb z osobami, rodzinami, dla których został opracowany. Należy również uwzględnić fakt, iż Program dotyczy pracy z rodzinami, których działania trudno przewidzieć. Zatem mimo, iż z analizy SWOT wynika, że przewidziane działania w oparciu o posiadane zasoby, powinny stanowić podstawę do skutecznych działań, to jednak nieprzewidywalność czynnika ludzkiego może całkowicie zmienić prognozy.

10. CELE PROGRAMU I PRZEWIDYWANE EFEKTY

10.1 CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

„Rozwinięcie wielopłaszczyznowych działań zmierzających do kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz kształtowanie skutecznej współpracy z organizacjami i instytucjami zajmującymi się rodziną”

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cel 1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Cel 2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny.

Cel 3. Zapewnienie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

Cel 4. Wsparcie dzieci i młodzieży w edukacji oraz rozwijanie form organizacji wolnego czasu.

Cel 5. Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych na rzecz wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

10.2 PRZEWIDYWANE EFEKTY

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze,
- ograniczenie dysfunkcji rodziny,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży, poprzez dostępność różnorodnych zajęć w ramach organizacji czasu wolnego,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- podniesienie profesjonalizmu kadr pomocowych.

11. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównymi realizatorami Programu są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,
- Sąd,
- Prokuratura,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Placówki oświatowe,
- Placówki służby zdrowia,
- Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa,
- Organizacje pozarządowe.

12. TERMIN REALIZACJI

Wdrażanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 rozpocznie się od stycznia 2025 i będzie kontynuowany do końca roku 2027. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

13. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY GRĘBOSZÓW W LATACH 2025 – 2027

CEL 1. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU SYTUACJI KRYZYSOWYCH WYMAGAJĄCYCH INTERWENCJI ORAZ ROZWIĄZYWANIE JUŻ ISTNIĄCYCH			
Nazwa zadania	Termin realizacji	Osoba/podmiot realizujący	Miernik
Podejmowanie działań profilaktycznych: – realizacja programów edukacyjno – profilaktycznych, – prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych, – promowanie zdrowego stylu życia, – organizowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu.	2025 - 2027	Placówki oświatowe, GKRPA, GOPS Gręboszów, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, GCKiCz	liczba projektów /kampanii, liczba odbiorców/ uczestników

Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz analiza zjawisk rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną	2025 - 2027	Pracownicy socjalni GOPS Gręboszów	Przyczyny udzielania pomocy, liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych
Realizacja Standardów Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gręboszowie i Placówce Wsparcia Dziennego	2025 - 2027	Pracownicy GOPS Gręboszów	Liczba podjętych działań
Realizacja pracy socjalnej polegającej na wzmacnianiu lub odzyskaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2025 - 2027	Pracownicy socjalni GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej. Liczba zawartych kontraktów socjalnych
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. udział w Programie Korekcyjno – edukacyjnym oraz Programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc, podjęcie terapii /leczenia odwykowego	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, placówki oświatowe, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, PCPR w Dąbrowie Tarnowskiej, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób, które ukończyły terapię
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci ewentualnie zostaną umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, GKRPA, PCPR w Dąbrowie Tarnowskiej, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Liczba rodzin do których dzieci powróciły
Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny	2025 - 2027	GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
Udzielanie wsparcia rodzinom dotkniętym problemem uzależnień oraz zjawiskiem przemocy	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, GKRPA, PCPR w Dąbrowie Tarnowskiej, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych wsparciem. Liczba założonych „NK” Liczba osób skierowanych na leczenie
Zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo - wychowawcze	2025 - 2027	GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych pomocą. Liczba dzieci korzystających z dożywiania lub innych form wsparcia

CEL 2. WZMACNIANIE ROLI I FUNKCJI RODZINY			
Zapewnienie wsparcia rodzinie mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w formie: – asystenta rodziny, – rodziny wspierającej.	2025 - 2027	GOPS Gręboszów	Liczba rodzin którym przydzielono asystenta rodziny/rodzinę wspierającą. Liczba rodzin, które pozytywnie zakończyły współpracę
Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno - bytowej (pomoc finansowa i rzeczowa)	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, UG Gręboszów	Liczba rodzin objętych pomocą. Liczba dzieci objętych dożywianiem. Liczba rodzin korzystających z programów rządowych
Organizowanie grup wsparcia lub/i samopomocowych dla rodzin przeżywających trudności w prawidłowym realizowaniu kompetencji rodzicielskich mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, Placówki Oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba spotkań. Liczba uczestników
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w ramach programów i projektów	2025 - 2027	Placówki Oświatowe, GCKiCz w Gręboszowie	Liczba programów, różnorodnych zajęć. Liczba osób, które otrzymało stypendium szkolne
CEL 3. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG W ZAKRESIE OPIEKI I PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO			
Kierowanie rodzin na terapie i mediacje	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, placówki oświatowe, PCPR, GKRPA, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów, organizacje pozarządowe	Liczba rodzin/osób
Rozszerzenie dostępu do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, praca socjalna)	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, placówki oświatowe, GKRPA, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba rodzin/osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad. Liczba specjalistów

Objęcie większej liczby rodzin opieką przez asystenta rodziny	2025 - 2027	GOPS Gręboszów	Liczba zatrudnionych Asystentów Rodzinnych. Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny
Zapewnienie miejsc w przedszkolach	2025 - 2027	Urząd Gminy, Placówki oświatowe	Liczba miejsc. Liczba dzieci
Zapewnienie miejsc w żłobku	2025 - 2027	Urząd Gminy,	Liczba miejsc, Liczba dzieci
Realizacja Aktywizacji i Integracji społecznej osób - rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, PUP Dąbrowa Tarnowska, Organizacje pozarządowe,	Liczba programów. Liczba osób
Zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych.	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin/osób objętych pomocą.
Realizacja programów na rzecz wsparcia rodziny i dziecka	2025 - 2027	GOPS Gręboszów, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba programów. Liczba osób
CEL 4. WSPARCIE DZIECI I MŁODZIEŻY W EDUKACJI ORAZ ROZWIJANIE FORM ORGANIZACJI WOLNEGO CZASU			
Wsparcie rodziców w zakresie poradnictwa pedagogicznego, psychologicznego	2025 - 2027	Placówki oświatowe GOPS Gręboszów, GKRPA, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów, instytucje samorządowe i państwowe, organizacje pozarządowe	Liczba udzielonych porad. Liczba zorganizowanych zebrań dla rodziców na temat wychowania i profilaktyki
Działania w zakresie wychowywania i profilaktyki zagrożeń dzieci i młodzieży (realizacja programów edukacyjnych)	2025 - 2027	Placówki oświatowe GKRPA, instytucje samorządowe i państwowe, organizacje pozarządowe.	Liczba zrealizowanych programów edukacyjnych
Udzielanie stypendium zasiłków szkolnych	2025 - 2027	Urząd Gminy, Placówki oświatowe, GOPS	Liczba uczniów korzystających ze stypendiów
Udzielanie pomocy w formie sprzętu komputerowego	2025 - 2027	Urząd Gminy, Placówki oświatowe	Liczba uczniów korzystających ze sprzętu komputerowego
Organizowanie w szkole zajęć wyrównawczych oraz kółek zainteresowań	2025 - 2027	Urząd Gminy, Placówki oświatowe	Liczba zajęć wyrównawczych, Liczba kółek zainteresowań
Kształcenie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zagrożonych dysfunkcją	2025 - 2027	Urząd Gminy, Placówki oświatowe	Liczba dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zagrożonych dysfunkcją
Organizowanie pikników rodzinnych, dożynek	2025 - 2027	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe,	Liczba zorganizowanych

gminnych, uroczystości patriotycznych upamiętniających lokalnych bohaterów, itp.		GCKiCz w Gręboszowie	uroczystości i imprez gminnych. Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych
Organizowanie wydarzeń kulturalnych, będących atrakcyjną formą spędzania wolnego czasu dla całych rodzin np. wycieczki krajoznawcze, rajdy, spacery itp.	2025 - 2027	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, GCKiCz w Gręboszowie	Liczba zorganizowanych rajdów. Liczba zorganizowanych wycieczek
Organizowanie form spędzania czasu wolnego w postaci warsztatów rozwijających umiejętności artystyczne, np. warsztaty plastyczne, muzyczne	2025 - 2027	Placówki Oświatowe, GCKiCz w Gręboszowie	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba uczestników warsztatów
Organizowanie przez piłkarskie kluby sportowe zajęć na boiskach sportowych	2025 - 2027	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, GCKiCz w Gręboszowie	Liczba klubów sportowych. Liczba wydarzeń sportowych
CEL 5. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI OSÓB ZAANGAŻOWANYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZIN ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM			
Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadre GOPS-u, placówek oświatowych i w innych instytucjach, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i w doszkalaćniu	2025 - 2027	GOPS, Placówki oświatowe, Urząd Gminy, jednostki samorządowe, instytucje państwowe, Organizacje pozarządowe	Liczba odbytych szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników. Liczba pracowników uczestnicząca w kursach i w szkoleniach
Wykorzystywanie superwizji jako narzędzia doskonalenia zawodowego	2025 - 2027	GOPS, ROPS	Liczba pracowników objętych superwizją

14. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie zadań zawartych w Programie Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Gręboszów, środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł z programów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodziny oraz w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

15. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwolą na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku, Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

16. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gręboszów. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawisk niepożądanych, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.